

Eduskunnan lakivaliokunta

Lausunto, 16.2.2024, SY/398/2024

Syyttäjälaitos kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä HE 105/2023 vp laiksi rikoslain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi. Esityksen tarkoitus on täydentää unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjuntaa rikosoikeudellisin keinoin koskevan direktiivin täytäntöönpanoa.

Syyttäjälaitoksella ei ole lausuttavaa esityksessä ehdotettuihin rikoslain 40 luvun 8 a ja 8 b §:iin eikä niiden edellyttämiin täsmennyksiin rikoslain 1 luvun 11 §:ssä ja 40 luvun 12 §:ssä. Kuten esityksessä on todettu, lainmuutosten voidaan arvioida olevan käytännön merkitykseltään verrattain vähäisiä.

Hallituksen esityksessä ehdotetun 40 luvun 15 §:n mukaisen oikeushenkilön rangaistusvastuuseen liittyvän säännöksen osalta Syyttäjälaitos toteaa, että hallituksen esityksen perustelut ovat aiemmin marraskuussa 2023 lausunnolla ollutta luonnosta täsmällisemmät. Säännösehdotus ja sen perustelut ovat kuitenkin edelleen poikkeus siitä näkökulmasta, josta oikeushenkilön rangaistusvastuuta on perinteisesti Suomessa arvioitu. Yleensä oikeushenkilön rangaistusvastuun laukaiseva rikos liittyy jollakin tavalla oikeushenkilön toimintaan, mutta hallituksen esityksessä rikoslain 9 luvun 3 §:n mukaista hyväksi -elementtiä on tulkittu siten, että se voi tarkoittaa pelkästään sitä, että oikeushenkilön rangaistusvastuun laukaisevasta rikoksesta saatu taloudellinen hyöty kanavoidaan sellaiseen oikeushenkilöön, jossa rikoksentekijällä on säännöksessä tarkoitettu asema. Tästä on esimerkki hallituksen esityksen sivulla

9. Sinänsä tällainen tulkinta on hallituksen esityksessä todetuin tavoin perusteltu säännöksen sanamuotoon nähden, mutta saattaa aiheuttaa hämmennystä lainsoveltamistilanteissa muutenkin kuin nyt ehdotetun rikoslain 40 luvun 15 §:n soveltamisen yhteydessä. Tämä siis siitä huolimatta, että hallituksen esityksen sivulla 17 on todettu, ettei tarkoitus ole muuttaa rikoslain 9 luvun säännösten soveltamista muilta osin.

Syyttäjälaitos on kannattaa hallituksen esitykseen otettua muutosta, jonka mukaan ylimääräisen tiedon käyttäminen on mahdollista Euroopan unionin väärinkäyttöä koskevassa tutkinnassa vastaavasti kuin virka-aseman väärinkäyttämistä koskevassa tutkinnassa. Syyttäjälaitos on esittänyt tätä muutosta lausunnossaan hallituksen esityksen luonnoksesta. Syyttäjälaitoksen käsityksen mukaan on selvää, että unionin varojen väärinkäyttöä koskevien rikosten tutkinnassa on oltava käytettävissä samat pakkokeinot kuin vastaavien kansallisten varojen väärinkäyttöä koskevissa tutkinnoissa.

Muilta osin Syyttäjälaitoksella ei ole hallituksen esitykseen lausuttavaa.

Jukka Rappe

apulaisvaltakunnansyyttäjä

Mari Mattila

valtionsyyttäjä

Syyttäjälaitos

Lausunto

3 (3)

16.2.2024

SY/398/2024

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

